

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení autora diplomové práce: Marie Poppová

Název diplomové práce: Dokazování v řízení sporném

Oponent diplomové práce: JUDr. Zdeněk Pulkrábek, Ph.D.

Diplomová práce byla v souladu s *pokynem děkana č. 23D/2011 ze dne 2. 8. 2011, kterým se stanoví postup při ověřování originalnosti vysokoškolské kvalifikační práce*, prověřena antiplagiátorským programem THESES, který nevykázal shodu diplomové práce s jinými díly.

	Hodnotící kritérium:	Splňuje:	Splňuje částečně:	Nesplňuje:
1.	Vhodnost struktury DP ve vztahu k zvolenému tématu a soulad zadání DP s jejím obsahem:		X	
<p>Struktura práce víceméně odpovídá zvolenému tématu. Autorka vhodně začíná procesními zásadami, jež se při dokazování uplatňují (zde by ovšem bylo vhodné neomezit se na zásady odvětvové a vzpomenout i na rovnost zbraní, kterou v souvislosti s dokazováním využívá Ústavní soud), a pokračuje obecnými pojmy. Ve druhé půli práce se autorka věnuje jednotlivým důkazním prostředkům.</p> <p>Místo části nazvané „Procesní dokazování v občanském soudním řádu“ bych však očekával „Předmět dokazování“, jehož se tato část ostatně z většiny týká. S ohledem na obecnost zvoleného tématu mi dále chybí pojednání o míře důkazu (byť je zřejmé, že s nějakou představou o ní autorka pracuje). Protože je práce zaměřena na řízení sporné, ovládané zásadou projednací, bylo by vhodné zařazení samostatné pasáže o provedení důkazu ex officio (byť je zmiňováno). Ve sporném řízení je totiž rozsah této pravomoci soudu poněkud mlhavý, a rozhodně jej nelze odbýt poukazem na znění § 120 odst. 2 OSŘ.</p>				
2.	Přiměřenost použité metody zpracování:	X		
<p>V první, spíše teoretické půli práce autorka vlastním způsobem reprodukuje své poznatky z četby literatury a zákona. Na určitých místech práce lze vidět dovozování závěrů syntézou.</p>				
3.	Orientace v právní úpravě a úroveň práce s ní	X		
<p>V právní úpravě se autorka orientuje dostatečně.</p>				
4.	Práce s právními prameny a judikaturou:	X		
<p>S právními prameny a judikaturou pracuje adekvátně.</p>				

5.	Využití domácí a zahraniční literatury a práce s ní:		X	
<p>Práce se opírá jen o současnou tuzemskou literaturu (s výjimkou Macurovy práce z roku 1984). Níže uvedené nedostatky ukazují, že ji autorka mohla využít lépe. Někdy ji ne zcela dostatečně pochopila, což je myslím případ překonání stavu non liquet pomocí tzv. negativní fikce (s. 29) – zde nejde o „nevyvratitelné právní domněnky a zákonné fikce“, ani o „fikce v pozitivním slova smyslu, kam řadíme právní domněnky vyvratitelné“. Nejde o konkrétní v zákoně stanovené domněnky či fikce, nýbrž o abstraktní metodologické pravidlo. Je však třeba uznat, že právě tato problematika je velmi obtížná, a autorce budiž ke cti, že se jí nezalekla.</p>				
6.	Formální náležitosti DP (jazyková úroveň zpracování, odborná kvalita, členění a formální úprava textu, správnost citací, bibliografických odkazů v textu, seznam použité literatury, rozsah):		X	
<p>Jazyk práce působí kultivovaně, oceňuji, že autorka nepoužívá zbytečně dlouhé a složité věty. I tak se jí ale občas ztrácí větná vazba. Např. na s.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8: „účastníci řízení jsou pod vlivem... nesou. - 21: „Smyslem aktivity účastníků... vymezují předmět řízení.“ Tamtéž: „Následkem... dochází... neúspěchem ve sporu.“ - 27: Rozlišovat mezi jednotlivými jevy... nutno dodržovat.“ <p>Problém dělá autorce interpunkce (zejména na konci vložených vedlejších vět), což je však bohužel obvyklé i u zkušených právníků. Občas jí utíká shoda podmětu s přísudkem (např. „skutečnosti... které vzešlí“ na s. 60).</p> <p>Za velmi nevhodné považuji zkomolení příjmení relativně známé procesualistky Hamulákové („Humuláková“).</p>				
7.	Hodnocení závěrů a přínosnosti práce		X	
<p>Velmi oceňuji, že autorka si v první polovině práce zvolila látku, která není příliš upravena zákonem, a pustila se do teoretických pojmů. Látky celkem porozuměla, avšak zůstala spíše na jejím povrchu, a proto se nevyhnula nepřesnostem, omylům či chybějící argumentaci (příklady uvádím níže). Proto také nelze mluvit o tom, že by práce byla přínosná (doufám však, že pro autorku ano). Originální je snad přeměna („zostření“) povinnosti v břemeno, avšak tím procesualistika nejspíš obohacena nebude, neboť totéž vyjadřuje jinak (a břemeno chápe jako něco méně než povinnost). Nicméně s ohledem na to, že jde jen o diplomovou práci, bych to autorce nekladl k tíži.</p> <p>Kladné je i to, že ani ve druhé polovině, v níž se zabývá jednotlivými důkazními prostředky, nevychází autorka jenom ze zákona, ale zamýšlí se i nad prostředky v zákoně neupravenými.</p> <p>Konkrétně k nedostatkům:</p> <p>1) Osobně mám problém s tím, jak lehce (povrchně) autorka dospěla k závěru o povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní. Na s. 20 ji, zdá se, dovozuje z toho, že obsahem žaloby má být vyličení skutečností a označení důkazů. Se stejnou argumentací by pak musela dospět např. k závěru, že strany kupní smlouvy jsou povinny označit předmět koupě (neučiní-li tak, bude smlouva neplatná nikoli proto, že porušily nějakou povinnost, nýbrž proto, že nesplnily předpoklady pro vznik platné smlouvy). Pokud by důkladněji pročetla např. Macurovo Důkazní břemeno v civilním soudním řízení (s. 78 an.), které sama v literatuře uvádí, zjistila by, že otázka procesních povinností je sporná a že „současná procesní právní věda vyspělých zemí zpravidla uznává</p>				

v podstatě jen šest procesních povinností“ (s. 80), přičemž povinnost tvrzení ani povinnost důkazní mezi nimi není. Opírá-li se pak autorka o vyjádření v § 101 odst. 1 či § 120 odst. 1 OSŘ, pak by mohla také (domnívám se, že nesprávně) dovozovat, že strana nezatížená důkazním břemenem je povinna navrhnout důkazy ke svému popírání. K čemuž asi opravdu směřuje, když uvedené povinnosti označuje za „obecné“. (Pokud by autorku problém pojmu povinnosti zajímal více, doporučuji jí svůj příspěvek „Opravdu je věřitel povinen přijmout plnění?“ v Právních rozhledech 10/2017).

2) Podobně povrchní a nezdůvodněná je teze, že v civilním procesu odpovídá určitému procesnímu právu procesní povinnost, upřesněná tak, že tvrdit a prokázat je nejen právem, ale i povinností stran (s. 21). Co jí k takové tezi opravňuje nebo zda je to nějaká zvláštnost civilního procesu, autorka nerozvádí.

3) Zásada dispozitivní s navrhováním důkazních prostředků nesouvisí (s. 4 nahoře).

4) Diligence (s. 21) není „součinnost“, nýbrž „opatrnost“.

5) Péče soudu o to, aby strany uvedly tvrzení a označily důkazy, nespadá pod povinnost manuální (s. 22), nýbrž pod povinnost materiálního vedení řízení. Smyslem manuální povinnosti není objasnění skutkového stavu, nýbrž pomoc straně, která není zastoupena advokátem (doslova „vedení za ruku“), a v OSŘ jí nejvíce odpovídá § 118a odst. 4 OSŘ (jinak viz § 432 rakouského ZPO, resp. dřívějšího ČRS: „Soudce má dáti, je-li toho třeba, stranám práva neznaným a advokátem nezastoupeným potřebný návod ku provedení jejich procesních úkonů a poučiti je o právních následcích spojených s jejich jednáními neb opomenutími.“).

6) V důkazní nouzi není soud, ale strana (např. s. 32). Soud je ve stavu nejistoty.

8.	Otázky položené k obhajobě:			
1. Jaký následek má lež strany (v přednesu nebo při výslechu)?				
2. Jak se autorka dívá na současné legislativní pojetí výslechu strany jako subsidiárního důkazu?				

Závěr:

Předloženou DP k obhajobě:	Doporučuji
Navrhuji klasifikaci DP:	výborně/velmi dobře

V Plzni dne 7. 5. 2018